Bir dağ seli tək çöllərə düşsəm də, nə qorxum,
Axır taparam dalğalı ümmanım hardadır.

Rəiyyət nədi, dövlət nədi mən sultanı eşqəm!
Eşq əhli nə vaxt söylədi sultanım hardadır?!

Azər kimi yandım yenə mən azəri-hicrə,
Ancaq demədim atəşi-hicranım hardadır.

Təbriz, 1944

* * *

Neyləyim, ey dil ki, o dilbər ola canım mənim,
Qəlbimin sirrini duya qəlbilə cananım mənim.

Mən görəndə lal olur nitqim, inan, söz tapmıram,
Görməsəm bir il keçir hər ləhzəm, hər anım mənim.

Çün qızılgül yarpağından da zərif bir qəlbi var,
Tez küsür, tez inciyir ol çeşmi-məstanım mənim.

Mahə bənzətdim dünən mən o gözəllər şahını,
Qəhr ilə tutdu üzün, bil, şəmsi-tabanım mənim.

Hər dolanda gözləri eşqim düşür tufanlara,
Qorxum ondadır ki, daşsın bir gün ümmanım mənim.

Bir bahardır, ləblərində qönçələr açmış onun,
Jalə tək düşmüş o güllər üstünə qanım mənim.

Mən eşitdim Azəroğlu dildə yer vermiş ona,
Hökmrandır o sarayda indi sultanım mənim.

Təbriz, 1944

* * *

Göl min il yaşadı səssiz-səmirsiz
Nə bir bulaq gördü, nə də bir dəniz.
Lillənib qaldıqca öz yatağında
İncitdi qəlbini, o torpağın da.
Nə sevinci oldu, nə də kədəri,
Belə sakit ötdü ömrün günləri.
Dağ seli bircə gün haray qopardı,
Qayalar uçurtdu, daşlar apardı.
Sonra da qovuşdu axar bir çaya,
Axdı fırtınalı coşqun dəryaya,
Nə ömrə acıyıb, nə bəxtə küsdü,
Mənalı bir ömrə bir gün də bəsdi...

1965

DƏNİZ VƏ GÜNƏŞ

Gecə rahatlıq bilmədi dəniz,
gah haray çəkib hönkürdü,
gah da inlədi.
Fəqət dil açıb danışmadı,
kimsə dərdini bilmədi.
O rahat olmadı,
dünyaya yeni insan gətirən ana kimi.
Yosunlu qayalarda yoldu saçını
dan ağarana kimi.
Səhər bir tabaq atəş doğdu
zümrüd sular.
Dalğalar düşdü atından,
ləpələr qumlara sındı,
Sahildə tökülüb qaldı

qayalardan yolunmuş yosunlar.
Dəniz rahatlandı elə bil.
Sakitcə uyudu
qırmızı tül örtmüş gəlin kimi.
Başını üfüqün ətəklərinə qoydu.
uyudu...
Zaman günəşin əlindən tutub
çəkdi günorta yerinə.
Gün od ələdi dənizin üzərinə.
Ərimiş qurğuşun kimi
qaynadı dəniz,
əridi dəniz...
Qaynadı...
Əridi...
Fəqət səssiz-səmirsiz...
Zaman qüruba çəkdikcə günəşi
Sovuşdu odu,
atəşi.
Suçlu övlad kimi
saralmış gözlərilə
günəş baxdı göy sulara,
üfüqdən asılı qaldı.
Dəniz nə fırtına qopardı,
nə haray saldı.
Dalğalı qollarını uzadıb
qoynuna aldı onu.
Dənizdən doğan günəş
dənizdə də batdı.
Sonra hər şey yatdı...
Fəqət,
bütün gecəni
dənizin səsi gəldi yenə.
O laylay çalırdı
öz dəcəl körpəsinə...

1966

DƏNİZİN SƏXAVƏTİ

Mirzə Cavad müəllimə

Bir gün xəzri başlamışdı yaman,
ətəyini dalğalarda yuyan duman
sahili bürüyəndə,
ayrıldım dənizdən...
Əyilib duzlu dodaqlarından öpüb,
qulağına dedim:
– Çox razıyam səndən.
Qızılı qumun,
qızmar günəşin,
mehriban nəvazişin,
harayın,
gülüşün,
bütün nemətlərin üçün razıyam...
Qəzəbləndi dəniz,
Xəzrinin dililə coşdu yaman,
dedi:
– Bir də gözümə görünmə, ey insan.
Mən gözüac deyiləm,
nə verirəmsə
əvəzində nə minnətə,
nə də təşəkkürə
möhtac deyiləm.

1966

* * *

Dənizlə tənha qalmaq istəyirəm,
oturub sahil qumlarında
qucaqlayam dizimi...
Uzaqdan qanadlanıb gələn
ləpələrə dikib gözümü

hər şeyi unudam...
Dənizlə tənha qalmaq istəyirəm,
razıyam bizi salalar bir qəfəsə.
Oturaq üz-üzə,
nəfəs-nəfəsə.
O nəğmə deyə,
mən şer oxuyam,
hər şeyi unudam...
Dənizlə tənha qalmaq istəyirəm
bütün gecəni səhərə qədər.
Görəm ulduzları necə yola salır sular,
günəşi necə qarşılayır lopələr.
Qovub gözlərimə qonan yuxunu
duzlu sulyuyla dənizin,
sakitlik içində unudam
bütün keşməkeşini əsrimizin.
Dənizlə tənha qalmaq istəyirəm,
tək bircə gecə.
Görəsən bu necə olar, necə...

1966

DƏNİZ OLMAQ LAZIMDIR

Qızılgül açan bağçada,
baharın oğlan çağı
baxıb sevinmişəm.
Payız budaqdan qoparanda
saralmış yarpağı
elə bil ürəyimə
yarpaq-yarpaq ələnmiş qəm...
Fəqət
necə olub ki, sən
gözlərimin önündə
günbəgün,

anbaan dəyişmisən.
Mən duya bilmomişəm bunu.
Dünən şəklinə baxarkən
Dərk etdim
bunun həqiqət olduğunu...
Sən həmişə
bahar idin mənimçin
dünənə qədər.
Təbrizdə ilk dəfe gördüyüm
qara saçlı,
qara gözlü,
qara qız idin gözlərimdə
bəlkə də belə qalacaqdın,
lap ölənə qədər.
Saçların
gecənin bir parçasıydı,
Arazın
sahil daşlarından süzülən
dalğalar kimi
tökülmüşdü çiyninə
dalğa-dalğa,
çin-çin.
Gözlərin,
zülmətdən oğurlanmış
şəvə kimi,
yanırdı için-için...
Köksün,
fırtına ilə
döyüşmək həvəsində olan
qaya kimi sərt, amansız.
Sən,
bütün görkəminlə
fırtınalar içində doğulmuş
Təbrizli bir qız.
Fəqət,
dünən şəklinə baxdım,
Saçında dan yerinin şəfəqi vardı

dilim-dilim,
zolaq-zolaq.
Dənizlə üz-üzə durmuşdun
köksünü qucaqlayaraq...
"Dənizin sahili var" deyirdin
bilə-bilə.
Sahilsiz xəyalınsa
uçurdu bu sahildən o sahilə...
Önündə,
dalğasız, ləpəsiz dəniz
ayna bir göl kimi.
Sən də dalğalı,
təlatümlü bir sel kimi
qovuşmaq istəyirdin
sanki bir ümmanla.
Axı dünən dilindəki tufanla
bu gün qəlbinə hopmuş
fırtınanın fərqi
ümmanla sel qədərdir.
Kamala dolan insana
Coşqun dağ seli olmaq
hədərdir...
Dəniz olmaq lazımdır!
fırtınası,
təlatümü,
dərinlikdə olan dəniz.
Mən
bu halını daha çox sevirəm, gülüm,
bəlkə də yanılıram
nə bilim,
nə bilim...

QAÇQINLAR

Onlar üç nəfər idi,
Vətən uğrunda vuruşan
ordunun üç nəfəri.
Nə qədər ki,
Qurtarmamışdı güllələri,
Bir cərgədə,
bir cəbhədə vuruşdular,
Yüzlərin, minlərin
sırasında.
Nə təslim oldular,
Nə də "aman" diləyən oldu
onların arasında.
Vuruşdular
son güllələ kimi...
Sonra gəldilər
ölüm ayağına
iftixarla, inamla.
Qala divarı önündə
dayanıb nizamla,
Ölümü gözlədilər.
"Yaşasaq vuruşacağıq".
"Ölsək yaşayacağıq".
Dedilər...
Nə hökm oxundu,
nə qərar yazıldı.
Güllələr açıldı
qırıq-qırıq...
Ancaq ölənlərin sayı
məhkumlardan az oldu.
Axtardılar,
üç nəfər tapılmaz oldu.
– Yəqin ölümdən qorxublar.
– Bəlkə qəhrəmanlıq sayıblar